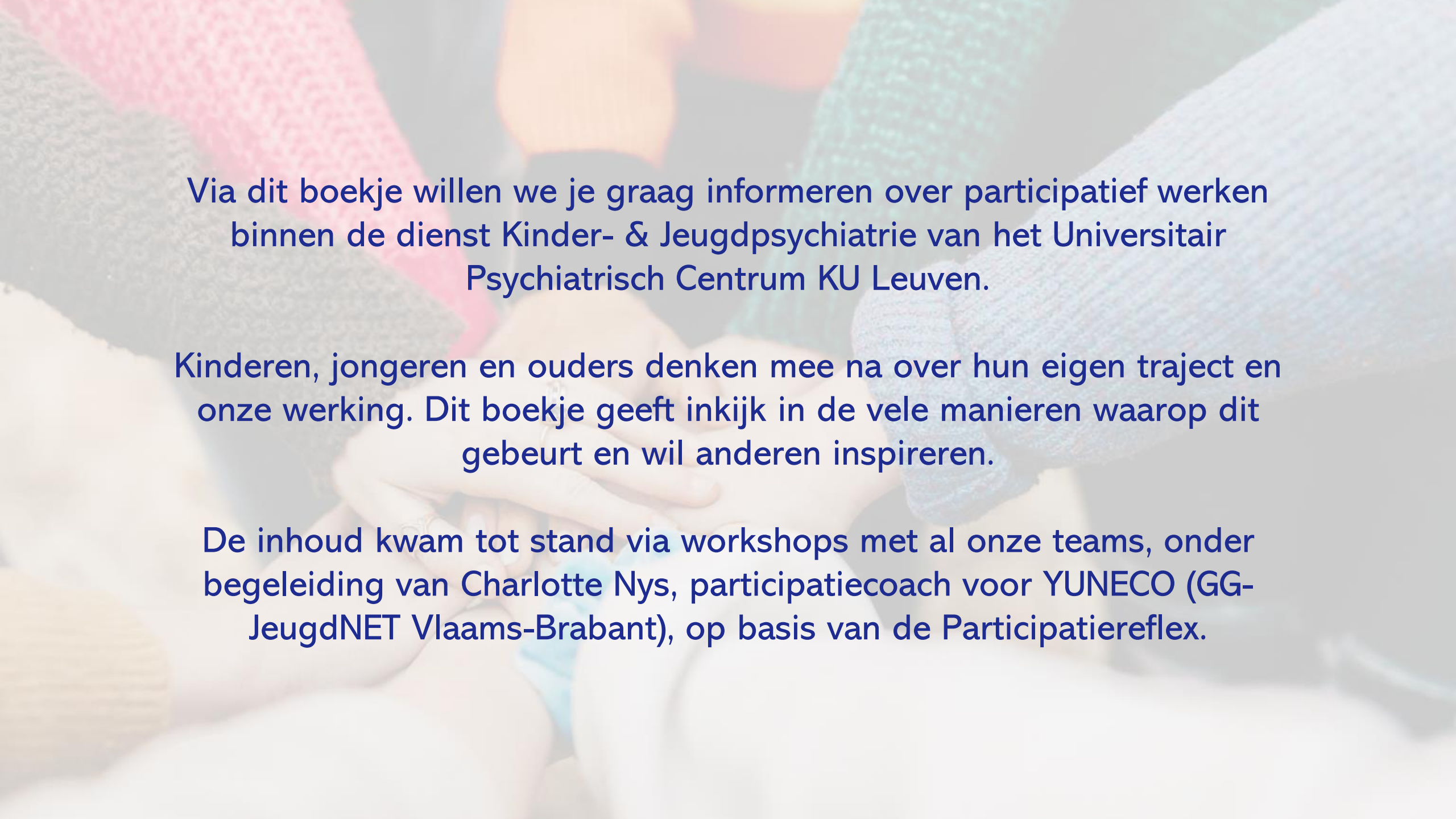

**PARTICIPATIEF WERKEN
MET KINDEREN, JONGEREN
& HUN ZORGFIGUREN**

UPC KU LEUVEN – DIENST KINDER- & JEUGDPSYCHIATRIE

Via dit boekje willen we je graag informeren over participatief werken binnen de dienst Kinder- & Jeugdpsychiatrie van het Universitair Psychiatrisch Centrum KU Leuven.

Kinderen, jongeren en ouders denken mee na over hun eigen traject en onze werking. Dit boekje geeft inkijk in de vele manieren waarop dit gebeurt en wil anderen inspireren.

De inhoud kwam tot stand via workshops met al onze teams, onder begeleiding van Charlotte Nys, participatiecoach voor YUNECO (GG- JeugdNET Vlaams-Brabant), op basis van de Participatiereflex.

OVERZICHT VAN DE TEAMS

Raadpleging ADHD	p.35
Raadpleging angst- en stemmingsproblemen	p.37
Raadpleging autisme (ECA/COP)	p.39
Outreach autisme en verstandelijke beperking met gedragsproblemen (GAUZZ)	p.41

Opnames	Dagopname	Korte opname	Behandelopname	Crisisopname
Baby's/Peuters 0-2,5j	Huis 8 p.23			
Kleuters 2,5-6j	Huis 7 p.21			
Kinderen 6-12j		Huis 5 p.17	Huis 1 p.9	Huis 4 p.15
Jonge tieners 12-15j	Huis 6 p.19	Huis 3 p.13	Huis 2 p.11	
Jongeren 14-18j	k-ADO p.25	Beaufort Kortverblijf p.31	De Kade p.29	Beaufort Crisis p.31
Jongeren met vluchtelingenstatuut 12-18j	Paso p.27			
Jongeren onder justitiële maatregel 12-18j			Fordulas p.33	

PARTICIPATIE: VEEL MOGELIJKHEDEN...

“Participatie betekent: **actief betrokken zijn en inspraak hebben**. Dit is mogelijk in vele vormen, van mee-weten, geïnformeerd zijn, tot zelf doen, volledig zelfstandig het voortouw nemen. De vorm moet steeds aangepast zijn aan de situatie en de leeftijd van het kind.”

*Charlotte,
Participatiecoach Yuneco*

Kinderen, jongeren en hun context:

...OP VERSCHILLENDE NIVEAUS...

...EN VEEL VOORDELEN

“We zien vaak jongeren die zich onvoldoende gehoord, onbelangrijk, niet waardevol voelen. Door participatief te werken bieden we een positieve ervaring. Op die manier leren we hen ook zelf verantwoordelijkheid te nemen over hun eigen leven. Het gaat tenslotte over hén.”

Lynn, psychologue Beaufort

ONTWIKKELINGSTAAK

MOTIVATIE

LANGE TERMIJN

BETROKKENHEID

BANDOPBOUW

VAARDIGHEDEN OEFENEN

ZELFBESCHIKKING

BRENGT CREATIVITEIT

TRANSFER MAKEN

VERBINDING

APPRECIATIE

VLOTTER HERSTEL

INDIVIDUALISATIE

ZICH GEHOORD VOELEN

VALIDEREN OUDERROL

GEFT RUST

AUTONOMIE

STIMULEERT INNOVATIE

RESPECT

CORRECTIEVE ERVARING

TABOE-DOORBREKING

THERAPIETROUW

VERTROUWEN

GEDEELDE VERANTWOORDELIJKHEID

LUISTEREN

INZETTEN OP KWALITEITEN

SIGNALEN CAPTEREN

AFGESTEMDE ZORG

AANGENAAM

BEGRIJPEN

NEDERIGHEID

SAMENHORIGHEID

ENERGIE

INSPIRATIE

BREDERE KIJK

DRAAGVLAK

CONTROLE

ERKENNING

RESPONSABILISERING

VOLDOENING

SAMENWERKING

“Het is verrassend welke creatieve oplossingen er soms van jongeren zelf komen, op momenten dat wij er als team geen meer zien.”

*Karen, kinder- en
jeugdpsychiater huis 3 & 4*

Voor het kind

“Fijn dat ik hier al eens mag komen spelen op voorhand. Dan ben ik minder bang de eerste dag.”

Kleuter, Huis 7

Voor de zorgfiguur

“Het is goed om te voelen dat we gelijkwaardig samen denken en zoeken rond mijn pupil.”

Voogd, Paso

Voor de zorgverlener

“Participatief werken verhoogt onze expertise en geeft voldoening in de samenwerking met ouders en kinderen.”

Kristel, gezinstherapeute, Huis 5

VIER VOORWAARDEN VOOR PARTICIPATIE

STEM

Om hun stem te kunnen laten horen moeten kinderen, jongeren en hun context op zijn minst voorzien worden van toegankelijke en betrouwbare informatie. Bovendien moet hun stem gehoord worden en dat kan alleen als daar actief naar gevraagd en geluisterd wordt.

RUIMTE

Kinderen, jongeren en hun zorgfiguren hebben recht op een veilige manier en weg om zich te kunnen uitdrukken. Die veiligheid moet zowel digitaal als fysiek gegarandeerd worden.

PUBLIEK

Het is niet alleen belangrijk dat de mening van kinderen, jongeren en hun zorgfiguren gehoord wordt, maar ook dat ze terecht komt bij mensen die er iets mee kunnen doen.

INVLOED

Wanneer de stem van kinderen, jongeren en hun zorgfiguren weerklinkt, is het belangrijk dat ze ernstig genomen wordt en dat er een reactie komt op een gepaste manier.

“De stiltes in vergaderingen waren niet altijd even makkelijk, maar gaven wel ruimte om te voelen wat ik wilde zeggen.”

Jongere, De Kade

“Paso is de plaats waar ik terug heb geleerd om mensen te vertrouwen.”

Jongere, Paso

“We proberen steeds aan jongeren te laten voelen dat hun stem invloed heeft op wat er gebeurt, bu door mee te gaan als ze aangeven dat ze bang zijn om ergens alleen naartoe te gaan.”

Margo, leefgroepbegeleidster, Beaufort

HUIS 1

BEHANDELOPNAME
KINDEREN 6-12J

“Elke opname wordt goed voorbereid met het kind zelf. Zo gebeurt de intake steeds in het bijzijn van het kind. Vooraf wordt er ook altijd een huisbezoek gedaan en komt het kind op bezoek op de afdeling.”

*Liesl,
gezinsbegeleidster*

De weg naar de horizon

We gebruiken heel wat visuele hulpmiddelen om informatie over te brengen, passend bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind. Krachten, hindernissen en supporters worden in kaart gebracht via tekeningen van de weg die gevolgd zal worden doorheen het traject.

Ik-boek

Tijdens hun traject leggen de kinderen zelf een boek aan rond wat ze meemaken en beleven, hun doelstellingen en de evolutie die ze al gemaakt hebben.

Zeg-je-zegje

Alle kinderen worden uitgenodigd om in groep hun mening te geven over de dagelijkse werking van de afdeling, bv rond het eten, de activiteiten,... We noemen dit ons “Zeg-je-zegje”.

“Participatie verhoogt de motivatie en zorgt voor een gemeenschappelijk doel. Betrokkenheid van de ouders is bovendien nodig om een duurzame verandering te realiseren.”

*Kiara,
leefgroepbegeleidster*

Supportersdagen

Zo'n vier keer per jaar worden alle belangrijke personen rond het kind uitgenodigd om deel te nemen aan een gezamenlijke doe-& ervaringsdag. We noemen dit onze supportersdag. Supporters kunnen ouders zijn, maar ook bv broers, zussen of grootouders.

Eigen rustplan

Tijdens de opname wordt samen met het kind een rustplan opgemaakt. Het kind kan in het rustplan zelf aangeven wat wel en niet werkt voor hem/haar. We ontwikkelden hiervoor ondersteunend materiaal dat inspiratie biedt rond wat je kan doen om rustig te worden.

HUIS 2

BEHANDELOPNAME
JONGE TIENERS 12-15J

Eigen doelstellingen

Bij de start van de opname wordt actief bevraagd wat de jongeren en hun ouders graag zouden bereiken met de opname. Welke doelen hebben zij voor ogen? Op welke punten willen zij graag verandering zien? Ook tijdens het traject denken onze jongeren hier mee over na en kiezen ze elke week een eigen werkpunt.

“Participatie zorgt ervoor dat er mede-eigenaarschap ontstaat rond de opname, en verhoogt de kwaliteit van de zorg.”

Annemie, kinder- en jeugdpsychiater

Pubervergadering

Wekelijks wordt een moment voorzien om het samenleven in groep te bespreken. Wat loopt er al goed en welke moeilijkheden zijn er nog? Hier is ook ruimte om leefgroepregels en afspraken in vraag te stellen. We zorgen ervoor dat de jongeren steeds reactie krijgen op hun voorstellen.

Bespreking voorbereiden

Wanneer het traject van een jongere besproken wordt op onze teamvergadering, bereidt de jongere dit zelf mee voor. Hun voorbereiding is het eerste dat aan bod komt tijdens dit overleg.

Vorbereiding psycho-motorische therapie

De tieners worden actief betrokken bij het voorbereiden van de psychomotorische therapie. Ze denken mee na over de opdrachten en helpen bij het klaarzetten van het materiaal in de sportzaal.

Sekspraat

Jongeren worden regelmatig uitgenodigd voor een babbel met het oog op seksuele en relationele vorming. Ze mogen hierbij zelf aangeven waar hun vragen liggen en welke thema's ze graag zouden bespreken. De groepjes worden zo samengesteld dat de jongeren zo weinig mogelijk schaamte ervaren rond dit thema.

"Via participatie werken we aan een herstelgerichte band en een betere samenwerking. We zijn op die manier ook gericht bezig met de zaken die de jongeren écht belangrijk vinden."

*Jana,
leefgroepbegeleidster*

"Elke maand komt er iemand langs om ons te bevragen rond hoe we de sfeer ervaren in de leefgroep."

Jongere

Atelier

Jongeren mogen zelf suggesties doen voor een doe-activiteit. Ze mogen dit zelf ook mee vormgeven.

HUIS 3

KORTE OPNAME
JONGE TIENERS 12-15J

Filmpje van & voor jongeren

Onze jongeren maakten zelf een info-filmpje om onze werking toe te lichten aan nieuwe jongeren die starten. Ook onze infobrochure werd in samenwerking met de jongeren opgemaakt.

Deelname aan overleg

In hun vierde opnameweek nemen de jongeren deel aan ons multidisciplinair teamoverleg om hun eigen traject mee te bespreken.

“Via participatie geef je jongeren de boodschap ‘We geloven in wie je bent en wat je doet’. Je gaat minder in conflict en vertrekt vanuit een gezamenlijke zoektocht naar wat werkt.”

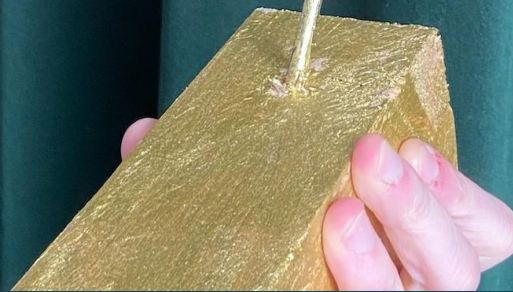
Tanja, leefgroep-begeleidster

“Na een tijdje ga je wel beseffen dat je hier bent om jezelf te helpen. Je bent niet gek! En niet iedereen begrijpt dit, maar uiteindelijk heb jij iets gedaan voor jezelf!”

Jongere

Pluimen

We werken met een pluimensysteem waarbij de jongeren samen beslissen of ze als groep een pluim verdiend hebben of niet. Ook de beloning die eraan vasthangt mogen ze samen kiezen. Daarnaast verkiezen ze wekelijks via stemming welk groepslid de “pluim van de week” verdient.

“Participatief werken brengt ons in contact met de visie op kinderpsychiatrische problemen onder jongeren, en daardoor ook met hoe de wereld ernaar kijkt.”

*Hans,
gezinstherapeut*

“Via de oudergroep leerden we de werking kennen terwijl ons kind in opname was, en we konden er ook feedback over geven. Het delen van ervaringen met andere ouders voelde erg ondersteunend voor ons.”

Ouder

Tweedaagse

Elke acht weken organiseren we een tweedaagse uitstap, waarbij de jongeren zelf hun slaapplekken en de weg ernaartoe bepalen. Ook krijgen ze een budget waarmee ze zelf kunnen winkelen en beslissen wat ze gaan eten. Op dag twee komen ook de ouders meedoen op de tweedaagse.

Groepsverantwoordelijke

In de week vóór hun ontslag worden onze jongeren “groepsverantwoordelijke”. Ze worden dan als een soort assistent mee ingeschakeld in de leefgroepwerking.

HUIS 4

CRISISOPNAME

KINDEREN & JONGE TIENERS 6-15J

Rondleiding

Jongeren die al in opname zijn, mogen zelf een rondleiding geven aan jongeren die hun opname starten. Dit opzet is niet alleen participatief, het is ook helpend om het ijs te breken voor onderling contact.

“Jongeren in crisis weten zelf soms ook niet meer wat ze nog willen. Hen over kleine dingen laten beslissen kan dan helpen om terug ingang te vinden om daarover na te denken.”

*Sarah,
leefgroepbegeleidster*

“Ik vond het programma van Huis 4 te druk en te vol waardoor ik niet tot rust kwam. Toen ik dit zei tegen begeleiding kreeg ik meer rustmomenten.”

Jongere

Activiteiten voorbereiden

Regelmatig bereiden onze jongeren zelf een activiteit voor om met de groep te doen, bv een quiz.

Takenlijst

Via een takenlijst, die ze zelf mogen invullen, dragen de jongeren bij aan het samenleven in de leefgroep, bv "wie dekt vandaag de tafel?".

"Participatief werken is niet altijd evident, bv wanneer ouders & hulpverleners erg verschillen van mening. In zo'n situaties is het belangrijk goed te duiden tot waar ieders beslissingsrecht reikt."

Liesbet, gezinstherapeute

Crisisdagboek

We herwerkten onlangs het crisisdagboek met input en feedback van de jongeren.

Weekafsluiter

We sluiten onze week af met een participatief moment, waarbij de jongeren mogen aangeven wat ze zelf vonden van de week & wat er beter zou kunnen. Op die manier geven ze ook feedback aan elkaar.

HUIS 5

KORTE OPNAME
KINDEREN 6-12J

Dagelijks telefoontje

Elke dag is er telefonisch even contact tussen het kind en de ouders, zodat het kind weet dat het in een traject zit samen met het gezin en dat de ouders supporteren. Dagelijks wordt verteld hoe het met het kind gaat, ook door de begeleiding aan de ouders, met het kind erbij.

“Het beloningssysteem met pluimen zou overal moeten bestaan. Zo leuk om aan het einde van de week zélf je beloning te kunnen kiezen!”

Kind

“Als hulpverlener positioneren wij ons steeds als adviseur. Wij geven advies, maar de ouders beslissen uiteindelijk zelf of ze onze adviezen meenemen of niet.”

*Peter, kinder- en
jeugdpsychiater*

Visualisatie traject

Via tekeningen van het waardeer-meer, het supporterskamp, het talentenbos,... visualiseren we het opname-traject voor het kind. We bespreken wat er gaat gebeuren (bv ouders die gaan langskomen, het adviesgesprek aan het einde, de toekomst na de opname,...), maar bijvoorbeeld ook waar de krachten van het kind zitten. Op het einde van het traject krijgt het kind altijd een diploma.

Eigen expertise

Zowel kinderen als ouders worden uitgenodigd om zelf doelen van de opname te benoemen. De ouders worden ook altijd bevraagd rond wat er al is uitgetrueerd van hulpverlening en wat er al dan niet als helpend werd ervaren.

“Soms is er minder ruimte voor extra's, omdat er prioriteit wordt gegeven aan het creëren van rust en voorspelbaarheid. Dan moeten we een evenwicht zoeken tussen bescherming en participatie. Uitleggen waarom je beschermt kan dan toch al een minimale vorm van participatie zijn.”

Karen, leefgroepbegeleidster

Resto Presto

Op vrijdag bestellen we niets in de keuken. De kinderen mogen dan zelf beslissen wat ze gaan eten en ook zelf koken.

HUIS 6

DAGOPNAME
JONGEREN 12-18J

Eigen vraag als kompas

De vraag, hoop of veranderwens van de jongere en diens gezin geeft richting aan de weg die we met mekaar gaan. We stemmen ons aanbod daarop af. De jongere mag tijdens het traject zelf ook mee keuzes maken: wil je wel of geen diagnostiek? Welke therapieën passen bij jou? Hoe ziet je weekplanning eruit?

“De verbindende aanpak geeft niet alleen moed en hoop, maar biedt ook nieuwe perspectieven om naar je kind te kijken, waardoor je als ouder sterker in je rol staat.”

Ouder

Oudergroepen & supportersoverleg

Alle mensen die belangrijk zijn voor de jongere, binnen zijn/haar gezin of ruimer, worden actief betrokken op vele manieren. In de oudergroep zoeken we met alle ouders samen naar nieuwe wegen, moed en steun. Op een supportersoverleg verbinden we met het bredere netwerk: familie, vrienden, ... De jongere en diens ouders bepalen zelf wie uitgenodigd wordt en met welk doel.

Brieven heen & weer

Onze teamvergaderingen doen we samen met de jongere en de ouders. We schrijven brieven aan mekaar: de jongere aan het team en aan zijn/haar ouders, het team terug aan hen & de jongerengroep aan de jongere. Iedere stem krijgt een plaats. Bij afronding bundelen we de brieven op een creatieve manier tot een boekje. Zo geven ze het proces weer.

“Straf team dat nauw samenwerkt met elkaar maar ook met mij. Hun steun tijdens mijn zwaar herstelproces heeft mij geholpen om mijn situatie beter te kunnen dragen.”

Jongere

“Thuis 6: een huis met mensen die als thuis voelen, waar het warm is door de mensen, waar er zorg en respect is voor de mensen, waar je samen bouwt aan hoop en verandering.”

Ouder

“Samenspraak is het fundament van onze werking: een “wij” vormen met iedereen die betrokken is in het proces.”

*Marijke,
leefgroepbegeleidster*

Wij-verslag & verbindsessie

Goed afronden van de opname vinden we belangrijk. De jongere maakt met de groepsleiding een wij-verslag: het is een samen terugblikken, woorden vinden voor de afgelegde weg. Dit verslag wordt voorgelezen op de laatste teamontmoeting met de jongere en diens ouders. Een visualisator is tekenend aanwezig en brengt het verhaal van de jongere en de reacties van de anderen in beeld. Dit vergroot het gezamenlijk inzicht, verbindt en geeft kracht.

HUIS 7

DAGOPNAME
KLEUTERS 2,5-6J

Voortraject

Vóór de start van de opname, worden de kleuters en hun ouders al enkele keren uitgenodigd om te komen spelen in de leefgroep en onze werking te leren kennen.

"De tijdslijn waarop de kindjes kunnen volgen wat er te gebeuren staat, is heel helpend voor mijn dochter. We hebben beslist dat thuis ook te maken."

Ouder

Samen evalueren

De kindjes krijgen uitleg op hun maat over wat we doen en waarom. Ze worden ook steeds uitgenodigd om hun mening te geven.

Kamishibai

Via een Japanse vorm van verteltheater (Kamishibai) maken de kinderen kennis met ons daghospitaal.

Dieren

Met dierenknuffels wordt er taal gegeven aan fight-, flight- en freeze-gedrag. Zo brengen we psycho-educatie op maat.

Keuzevrijheid

Waar mogelijk, geven we de kinderen de ruimte zelf te bepalen wat ze gaan doen en met welk speelgoed ze willen spelen.

Kinderadvies- gesprek

Naast het gewone adviesgesprek met de ouders, houden we een adviesgesprek met het kind zelf.

Leefgroeppop

De leefgroeppop stelt onze kleuters vragen rond hun ervaringen. Ze mogen dan bijvoorbeeld hun duim gebruiken om aan te geven hoe het met hen gaat.

“Via het kinderadviesgesprek vertellen we wat we zien, wat er al goed gaat en waar we nog aan gaan werken. De kleuters worden dan ook uitgenodigd daar hun eigen idee over te vertellen of vraagjes over te stellen. Meestal lijkt dat op dat moment niet zo veel teweeg te brengen bij het kind, maar achteraf zien we er toch vaak de invloed van.”

*Kristel, kinder- en
jeugdpsychiater*

HUIS 8

DAGOPNAME

BABY'S EN PEUTERS 0-2,5J

“Ook bij deze jonge doelgroep is het belangrijk samen te werken, dingen te bevragen en te benoemen. We willen aansluiten bij de belevingswereld van de baby of peuter, zodat deze zich gehoord en gezien voelt.”

Ingrid, orthopedagoge

Vrij spel

Naast vaste activiteiten in het dagprogramma, is er ook ruimte voor vrij spel. De kinderen kunnen op dat moment zelf kiezen wat ze willen spelen.

Actieve rol ouders

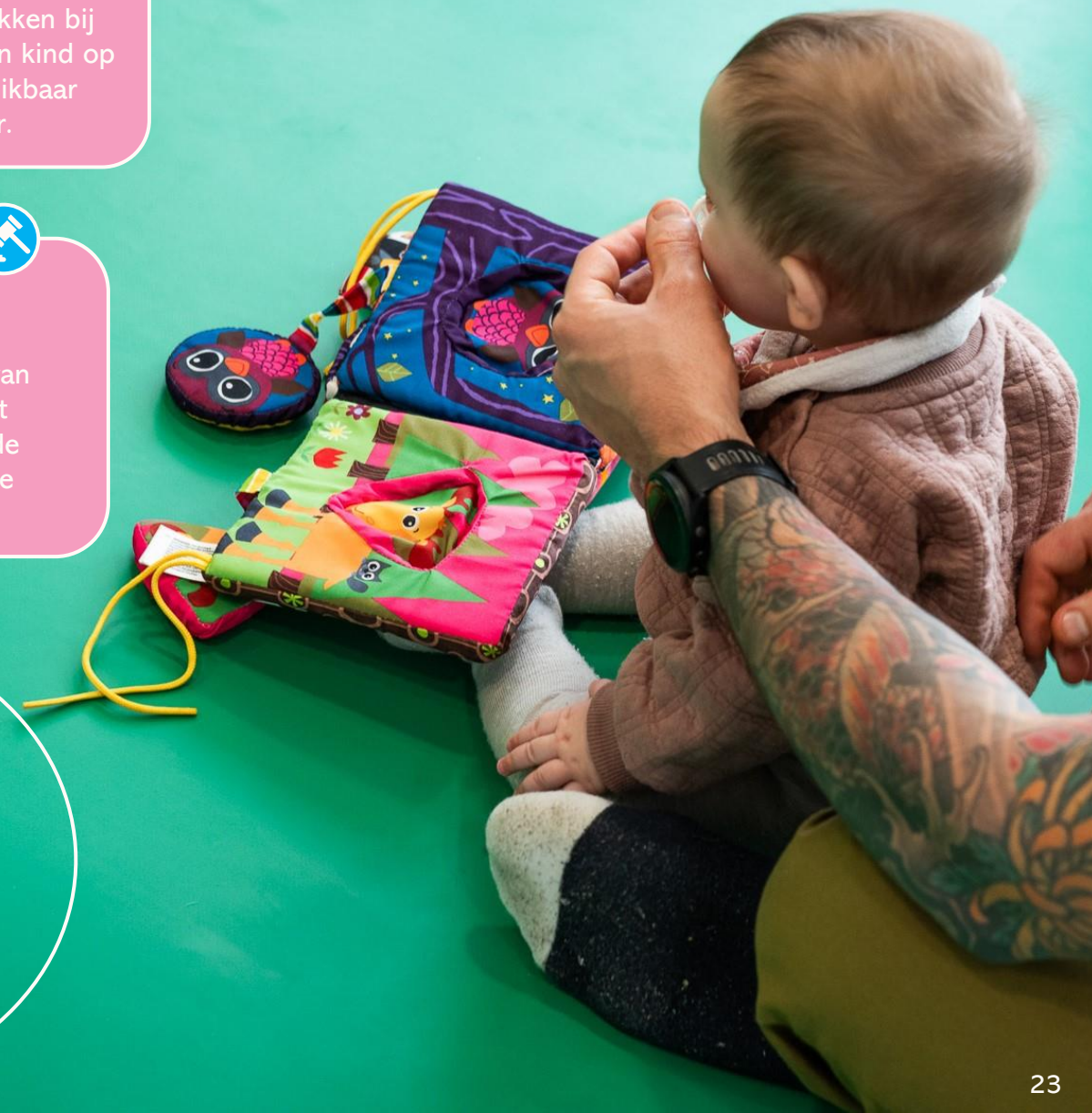
De ouders worden de hele dag actief betrokken bij het traject. Ze nemen zelf de zorg voor hun kind op zich. De begeleiders zijn de hele dag beschikbaar voor steun en advies, maar nemen niet over.

Eigen tempo

Slapen, eten en de andere onderdelen van het therapeutisch bad sluiten aan op het tempo van het kindje. Afstemming op de behoeftes van ouders en kind vormen de rode draad doorheen de dag.

“Ik heb geleerd dat ik mijn moedergevoel mag vertrouwen en gewoon mag doen wat ik denk dat het beste is voor mijn kindje, zonder daarbij te moeten zwichten voor verwachtingen van anderen.”

Ouder

"Ik heb geleerd mijn zoon te ontvangen in zijn emoties en ontlading, maar ook dat het kan worden begrensd en dat het soms te veel is. Ik kan door goed naar hem te kijken, veel te weten komen. Hij geeft eigenlijk vaak goed aan wat hij nodig heeft."

Ouder

Thema's kiezen

In onze oudergroep kunnen ouders ervaringen met elkaar delen. Ze beslissen hierbij zelf welke thema's aan bod komen. Dit wordt niet vastgelegd door de therapeut.

"De kinderen staan steeds centraal bij ons. Elke vorm van communicatie vanuit het kind wordt beluisterd en ernstig genomen."

Rivka, psychologe

"Ik leerde dat mijn dochter vaak aangeeft hoe wij ons voelen, doordat wij zo verbonden zijn met haar."

Ouder

Integratiegesprek

Na de teamvergadering volgt een integratiegesprek met de ouders. We noemen dit bewust geen adviesgesprek. De ouders worden steeds eerst zelf aan het woord gelaten. Daarna ontvangen ze feedback van het team.

Bespreking noden

De jongeren komen voorafgaand aan de opname al enkele keren bespreken waar ze nood aan hebben. Dit wordt dan op papier gezet en opnieuw afgestemd met hen.

“Bij het overbrengen van informatie is het belangrijk een goede timing te kiezen en het juiste tempo te vinden. Anders wordt de info wel meegenomen om een beslissing te kunnen nemen, maar blijft die niet hangen op langere termijn.”

*Valerie,
gezinstherapeute*

Uitgebreide toelichting

Zowel de jongeren als hun ouders ontvangen vooraf heel wat informatie rond onze werking. We hebben samen met de jongeren een digitale informatiebrochure gemaakt, en geven bv uitleg rond wat bepaalde therapieën zijn en kunnen betekenen. Gaandeweg geven we ook toelichting bij sociale rechten en staan we stil bij het concept van geïnformeerde toestemming.

Consultatie-aan-de-cliënt

Wij vertrekken steeds vanuit het consultatie-aan-de-cliënt-principe. Dit wil zeggen dat we proberen onze jongeren te ondersteunen, maar zonder zaken over te nemen of in hun plaats te doen.

INDIVIDUELE PSYCHOTHERAPIE VOLGENS DE JONGERE

MIJN EIGEN SCHEMA'S ONTDEKKEN EN DOORBREKEN

HET DOORBREKEN VAN EIGEN SCHEMA'S. ZO HEB IK GELEERD DAT JE DOORHEEN JE LEVEN BEPAALDE SCHEMA'S HEBT DIE JE JEZELF OPLEGT OF DIE U WORDEN AANGELEERD. ZAKEN DIE NORMEN EN WAARDEN SCHEPPEN VOOR JOU, MAAR DIE NIET ALTIJD GELIJK ZIJN AAN JE EIGEN WERKELIJK WILT OF WAT JOUW WERKELIJKE DOEL IS. VB.: EEN KIND DAT VEEL WILT VOOR DE OUDERS WORDT AGEREMD OMDAT ZE ANDERS ZOU AFGESTOTEN DE BUITENWERELD. HET KIND LEERT DAN OM STEEDS NETJES TE ZIJN.

AN DE SCHEMA'S DIE NIET VAN MIJ ZIJN. DIE PROBEREN TE DOORBREKEN ACHTEN/ANGSTEN IK DAARBIJ HEB. WAAROM MOET IK DIE VOLGEN? WAT MOEST IK DIE NIET MEER VOLGEN? OM DAN TE BESLUITEN: "DAT IS NIET IK GING OP ZOEK NAAR WAT DAN WEL MIJN WAARHEID IS EN DIT OP EEN MANIER NAAR UW CONTEXT VERWOORDEN. GELEERD DAT IK WEL BOOS EN ZIJN MAAR DAT ZIJ MIJ DIT OOK GELEERD HEBBEN UIT GOEDE ZORG.

WAT MAAKT DIT VOOR MIJ ZO BELANGRIJK?

OMDAT IK ALTIJD IEMAND WAS DIE FEL DE REGELS VOLGDE EN STRIKT/OORDELEND NAAR MEZELF WAS EN NOOIT TEVREDEN WAS. OOKAL WAS IETS 100/100, IK HAD STEEDS HET GEVOEL DAT HET NIET VOLDOENDE WAS. IK WAS HEEL ZELFSTANDIG EN VROEG NOOIT HULP VAN ANDEREN MAAR NOG WAS IK NIET TEVREDEN OVER MEZELF. IK WAS STEEDS KWAAD OP MEZELF ALS IK EEN 9/10 HAALDE IPV EEN 10/10. IK WAS NOOIT TEVREDEN MET HOE IK REAGEER.

EEN REDEN WAAROM IK NAAR K-ADO BEN GEKOMEN WAS OMDAT IK ZOVEEL STRENGE REGELS VOOR MEZELF OPLEGDE EN IK WOU DIE KUNNEN LOSLATEN. WANT HET ENIGSTE DAT IK BEREIKTE WAS DAT IK ME SCHULDIG VOELDE OF ME EEN SLECHT PERSOON TE VOELEN. LEREN MILD ZIJN NAAR MEZELF IPV OORDELEND.

"Het is nodig dat begeleiding ons regelmatig aanspreekt op een bepaalde houding of gedrag. Dit is niet altijd fijn, maar wordt wel op een correcte manier gedaan. Ze kijken dan ook telkens meteen hoe ik hiermee aan de slag kan gaan en wat ik nodig heb, tijdens de momenten dat het moeilijk loopt."

Jongere

Steentje bijdragen

Elke jongere draagt zijn of haar steentje bij aan de taken binnen de leefgroep. Zo hebben we een vis als huisdier, waar de jongeren samen voor zorgen. Ook voor de moestuin zorgen ze zelf.

Inbreng ouders

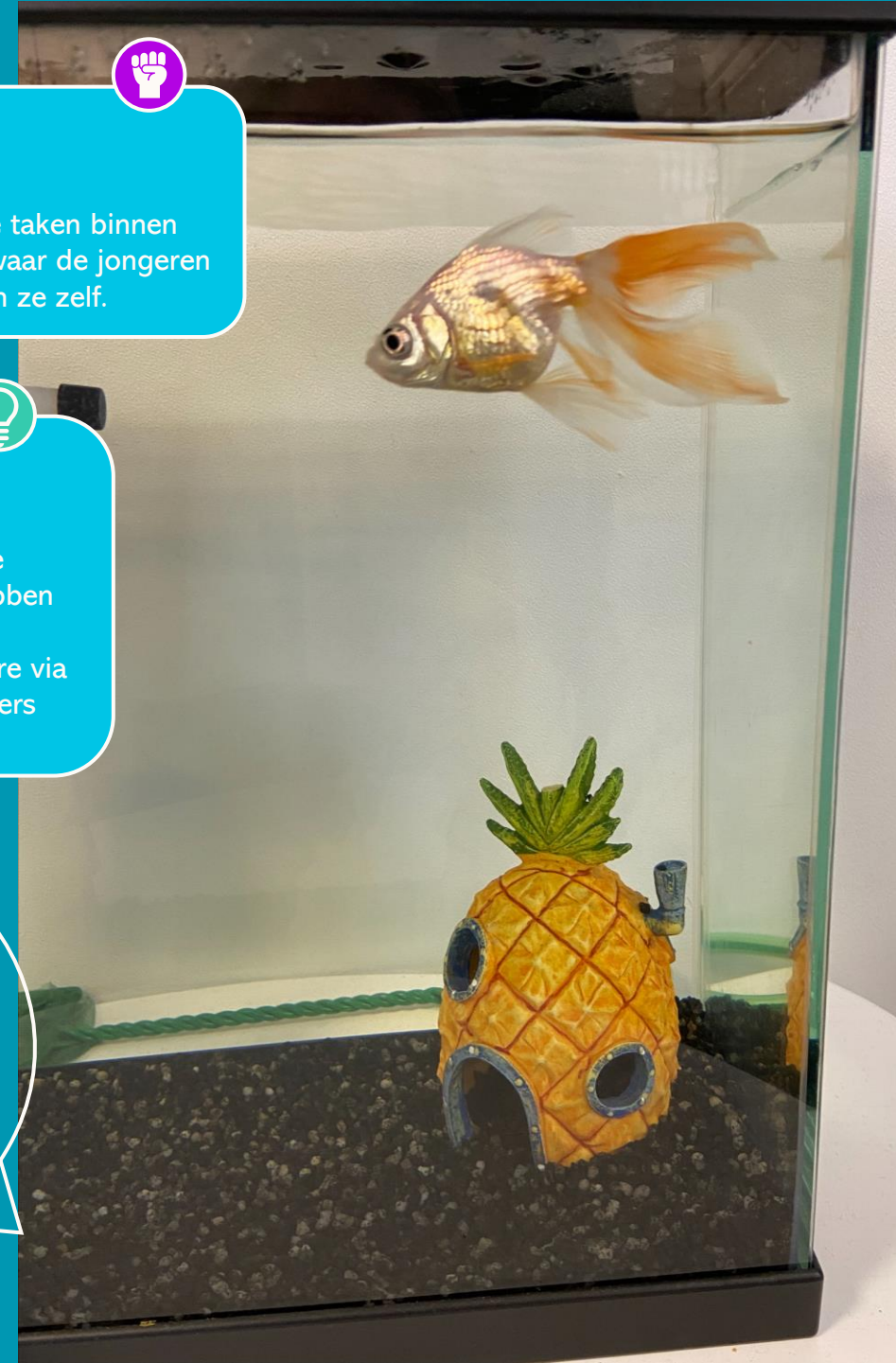
Ook ouders worden steeds uitgenodigd mee na te denken over de behandeling van hun kind. Ze hebben inspraak in o.a. de behandeldoelstellingen, het behandelplan en het medicatiebeleid. Onder andere via zorgoverleggen en adviesgesprekken kunnen ouders hun inbreng meegeven.

Suggestiedoos

Bij de inkom is er een suggestiedoos waarin onze jongeren ideeën kunnen achterlaten rond de werking van de afdeling.

"Participatie helpt om klantgerichter te zijn, ook rond zaken waar je spontaan minder bij stilstaat, bijvoorbeeld rond inrichting of bereikbaarheid."

Caroline, kinder- en jeugdpsychiater

PASO

DAGOPNAME

JONGEREN MET VLUCHTELINGENSTATUUT 12-18J

Voortraject

Via een voortraject wordt met elke jongere en diens context geëxploreerd of PASO een passend antwoord kan zijn op de ervaren moeilijkheden. Er wordt ook stilgestaan bij mogelijke drempels. Zo wordt een begin gemaakt aan mogelijke behandeldoelen.

Brugmedewerkers

Brugmedewerkers zijn leefgroepbegeleiders verbonden aan de leefgroepen waar de jongeren verblijven. Ze draaien mee in de leefgroepwerking van PASO, nemen deel aan evolutiebesprekingen en staan zo mee in voor de inhoudelijke uitwisseling tussen de twee zorgcontexten.

Vormgeving behandelplan

De evolutiebesprekingen en de netwerkmomenten die erop volgen, worden goed voorbereid met de jongeren, zodat ze in die gesprekken hun eigen mening kunnen geven rond beeldvorming, doelen en evolutie. Ook hun eigen krachten en copingmechanismen worden bevraagd. Vaak zijn dit momenten waar ze veel belang aan hechten.

"Onze jongeren zijn vaak onvoldoende vertrouwd met Westerse vormen van hulpverlening. Net zo min zijn wij vertrouwd met niet-Westerse vormen. Van bij de start proberen we dialoog mogelijk te maken, waarin beide vormen naast elkaar kunnen bestaan en elkaar aanvullen."

Lieve, collaboratief psychologe

"Participatie is een belangrijk kinderrecht voor deze doelgroep, die net daarin vaak tekort is gedaan."

Ruth, gezinstherapeute

"Hier op PASO ben ik terug mens geworden."

Jongere

"Het statuut vluchteling bepaalt mee wat ze wel en niet durven te vertellen. Ze denken dan bv dat wij mee gaan beslissen of ze in ons land mogen blijven, en of ze al dan niet een sociale woning toegekend gaan krijgen."

Lieve, collaboratief psychologe

Anderstaligheid overbruggen

Veel van onze jongeren staan pas aan het begin van hun Nederlandse taalverwerving. Dit trachten we te overbruggen door het werken met tolken, het aanbieden van OKAN-onderwijs in de ziekenhuisschool, dagelijkse momentjes van taaluitwisseling, een dagprogramma met pictogrammen en foto's, en dagopeningen en -sluitingen met emoticons.

Gezinsgesprekken

Het is altijd onze betrachting om de ouders in het land van herkomst te informeren en te betrekken. Soms is er echter geen contact mogelijk of is het stigma te groot. We spreken goed af met de jongere wat er kan en mag.

Parlement

Op donderdagen organiseren we een jongerenoverleg dat we het Parlement noemen. Samen praten we over specifieke thema's, die gekozen kunnen worden door de leefgroepbegeleiding, maar ook door de jongeren zelf. Bv. "Hoe gaan we samen de Ramadan in?"

"Jongeren worden ondersteund in het uitdrukken van hun eigen identiteit. Zo krijgen ze bv de mogelijkheid om eigen maaltijden te koken, wordt hen gevraagd hoe ze binnen PASO hun religie wensen te beleven (bidmomenten, religieuze rituelen,...) en krijgen ze de ruimte om traditionele kledij te dragen."

*Lauri,
leefgroepbegeleidster*

DE KADE

BEHANDELOPNAMEN
JONGEREN 14-18J

"Participatie is de kern, het fundament van ons werk. De thematiek van autonomie en het vormen van een eigen identiteit staat sowieso erg op de voorgrond, omdat het om adolescenten gaat. Participatie is een ontwikkelingstaak van de jongere: loskomen en zich ontwikkelen van kind naar volwassene. Zelf doen, maar niet alleen."

*Indra, kinder- en
jeugdpsychiater*

"Op De Kade leerde ik afspraken maken en aangeven aan verpleging als het minder goed met me ging."

Jongere

Rechten en Plichten

Er wordt gewerkt aan het samenleven met anderen, niet alleen vanuit rechten, maar ook vanuit plichten, bv. zorg dragen voor de ruimte, zoals de keuken opruimen, je eigen kamer inrichten of samen de kerstboom versieren.

Afdelingsvergadering

Via de afdelingsvergadering wordt twee keer per week ruimte gemaakt om te luisteren naar de ideeën van de jongeren, bijv. rond de afdelingsregels. Soms zorgt dit ervoor dat we dingen anders gaan aanpakken, soms ook niet.

Groepschef

Maandelijks wordt er in elke groep een "chef" aangesteld. Deze groepscheffen komen één maal per week samen met de hoofdverpleegkundige. Als de groep iets wil meegeven, kunnen zij dit doen via hun groepschef.

“Doordat De Kade onze zoon mee verantwoordelijk maakte om aan te geven wat hij wilde, merkten we dat hij thuis meer initiatief nam.”

Ouder

“Te weten dat we bij het team permanent terecht konden met onze vragen en bezorgdheden, was steunend en betekenisvol.”

Ouder

Evolutiebespreking

Jongeren maken zelf een verslag van wat ze aan het doen zijn en waar ze staan. Dit wordt voorbereid met input van de groep. Via een evolutiebespreking lezen de jongeren dit verslag voor aan hun ouders, inclusief de inbreng van de groep.

Opvolgingsgesprek

Een zestal weken na de opname vindt er een opvolgingsgesprek plaats, waarin o.a. geëvalueerd wordt hoe de jongere de behandeling ervaren heeft: Wat heeft de jongere geholpen en wat niet, wat was voor het gezin een kantelpunt,... Zo kan de verdere behandeling (bv in een ambulantly traject buiten De Kade) afgestemd worden op wat al dan niet werkt voor deze individuele jongere.

BEAUFORT

CRISIS- EN KORTE OPNAME
JONGEREN 14-18J

Weekopening en - evaluatie

Aan het begin van de week bepalen jongeren zelf rond welke doelen ze die week willen werken. Aan het einde van de week evalueren ze hoe de week geweest is: hoe ze zich hebben gevoeld, wat goede en slechte momenten waren, hoe de groepssfeer was,...

Samen brieven

Als leefgroepbegeleiders elkaar bijpraten bij de wissel, is de jongere erbij en vertelt die zelf eerst wat hij/zij belangrijk vindt.

Therapeutische keuzes

Jongeren kunnen zelf accenten in hun therapietraject leggen. Zo kunnen ze een extra non-verbale therapie aanvragen en kunnen ze beslissen welke disciplines ze in hun nazorgtraject wensen. In de gezinstherapie mogen jongeren voorstellen met welke subgroepjes we gaan werken (bv bij nieuw samengestelde gezinnen).

“Veel jongeren ervaren het als frustrerend als alles óver hen wordt beslist. We willen afstemming faciliteren, ook afstemming binnen het gezin.”

*Sigrid,
gezinstherapeute*

Invloed

Er zijn per week twee vaste momenten voorzien (eentje met de arts en eentje met de leefgroepbegeleiding), waarin jongeren alles mogen ventileren. We geven dan duidelijk aan wat we met hun input gaan doen en wanneer ze van wie feedback zullen krijgen.

"Er wordt voortdurend in overleg gegaan met de jongeren. Ze mogen steeds mee nadenken hoe informatie aan hun ouders wordt gebracht. Ook de resultaten van het diagnostisch onderzoek worden eerst aan de jongere toegelicht en daarna pas aan de ouders, zodat het adviesgesprek eigenlijk nooit als een verrassing komt."

*Jolien,
kinder- en jeugdpsychiater*

Medicatie-informatie

We geven informatie en advies over medicatie aan de ouders en de jongere. Beide partijen mogen dan mee beslissen en mogen ook steeds hun beslissing nog wijzigen.

Informeren van ouders

Jongeren mogen steeds mee nadenken over de manier waarop hun ouders worden ingelicht over belangrijke zaken, bv over moeilijke ervaringen, zelfverwondend gedrag of suïcidaliteit.

Ervaring delen

Soms nodigen we jongeren uit, die zelf een psychiatrische opname hebben gehad, om hun ervaringen te komen delen.

FORDULAS

BEHANDELOPNAMEN

JONGEREN ONDER JUSTITIËLE MAATREGEL 12-18J

Geïnformeerde start

Een opname wordt steeds voorafgegaan door een kennismakingsgesprek en een voortraject, waarin jongeren en hun context heel wat informatie ontvangen en vragen kunnen stellen. Zo zijn ze vooraf al goed op de hoogte van het verloop van hun traject, en van vrijheden, regels en afspraken binnen de werking. Dit zorgt voor voorspelbaarheid. Elk traject start bovendien met een aantal kennismakingsweken.

“We zien de ouders als belangrijke voorbeeldfiguren voor de jongeren en willen hun ouderlijke verantwoordelijkheid respecteren. We steunen hen om zich een mening te vormen over bv medicatie of schoolkeuze, en om die naar hun kind te communiceren. Ook de verantwoordelijkheid rond het opvolgen van regels in het weekend wordt bij hen gelegd. Ze maken mee de weekendplanning op en evalueren nadien hoe het gelopen is.”

*Niels,
leefgroepbegeleider*

“Het is een opluchting te merken dat de focus op gedeelde zorg ligt, waarbij het team in het begin iets meer overneemt, zodat wij als ouders op adem en tot rust kunnen komen. Er is ook veel aandacht voor de schuldgevoelens waar we als ouders mee kampen. Het team helpt ons om terug in de positie te gaan staan waarin we als ouders verlangen te staan.”

Ouder

Ouders doen mee

De ouders van de jongeren nemen actief deel aan het traject via gezins-PMT, gezinstherapie, ronde tafels,... Ze mogen ook op bezoek komen, in het begin begeleid, nadien zonder toezicht.

"We krijgen soms de kans om zelf een therapiesessie (Equip, Mindfulness, Tip, ...) te geven aan de andere jongeren. We merken dat de therapeuten onze inbreng erg belangrijk vinden."

Jongere

Groeivergadering

Via onze groeivergaderingen bespreken we het samenleven in groep en stimuleren we de jongeren om elkaar te coachen, te ondersteunen en feedback te geven.

Zelfstandigheid stimuleren

Wat jongeren zelf kunnen doen, doen ze ook echt zelf: bv zelf zaken uitzoeken rond hun hobby's en vrije tijdsbesteding, zelf hun CV opstellen of telefoontjes doen om hun studentenjob te regelen. De individuele begeleider ondersteunt de jongere om te groeien in zelfstandigheid door aan de slag te gaan met kamerorde, zelfstandig openbaar vervoer nemen, zelfzorg, ... Daarnaast leren de jongeren in de kooktherapie om met een beperkt budget een gezonde maaltijd te koken.

Update

Wekelijks wordt er een jongerenvergadering (Update) gehouden. De jongeren mogen daar de regels van de afdeling in vraag stellen en nieuwe voorstellen doen, bv rond GSM gebruik, het opstarten van een moestuin, nieuwe privileges, de looks van Fordulas,...

Update is belangrijk! We kunnen onze mening geven en leren beargumenteren. Update is ook de plek waar wij als "volwassenen" kunnen vergaderen. Het is fijn om te merken dat er naar ons geluisterd wordt.

Jongere

Leefklimaatstudie

De jongeren nemen deel aan een leefklimaat-studie, waar ze op regelmatige tijdstippen bevroegd worden over hun ervaringen en welbevinden.

Creatieve terugblik

Aan het einde van hun traject mogen de jongeren zelf iets maken dat hun traject weergeeft op een creatieve manier, bv een lied, een spel of een kunstwerk. Op de laatste opnamedag zetten jongeren hun handafdruk in verf op de muur, als teken dat hun harde werk niet vergeten wordt. En als hoopvolle boodschap naar nieuwe jongeren, "Jij zal hier ook geraken!"

RAADPLEGING ADHD

ADHD & TICS

KINDEREN & JONGEREN 6-18J

Fiche

Per kind wordt er aan het begin van het traject een fiche gemaakt, in A3-formaat, met een leuke prent en post-it's met eigenschappen van het kind. De kinderen worden hierbij betrokken en mogen zelf aanpassingen doen. Verder in het traject wordt naar de fiche teruggegrepen om aan psycho-educatie te doen (bv "Er zijn andere kinderen die ook...")

"Er wordt nooit over het kind heen gesproken. Bij elk overleg mag het kind aanwezig zijn: bij de overlegmomenten met de ouders maar ook bv bij een schooloverleg."

*Sara,
orthopedagoge*

Geen gedwongen medicatie

Kinderen en jongeren worden nooit gedwongen om medicatie te nemen, enkel geadviseerd. De uiteindelijke keuze ligt bij hen. Het topic wordt regelmatig opnieuw ter sprake gebracht en bevraagd.

“Het betrekken van ouders en leerkrachten is heel belangrijk om voldoende effect te bekomen en dit effect ook te bestendigen. Bovendien maakt participatief werken onze job leuker en brengt het vaak heel fijne verhalen en ervaringen mee.”

Karen, kinder- en jeugdpsychiater

Kwartetspel

Soms gebruiken we een kwartetspel met ADHD als thema. Dit kan dan bijvoorbeeld met broers en zussen gespeeld worden om hen meer inzicht te geven.

Presentatie

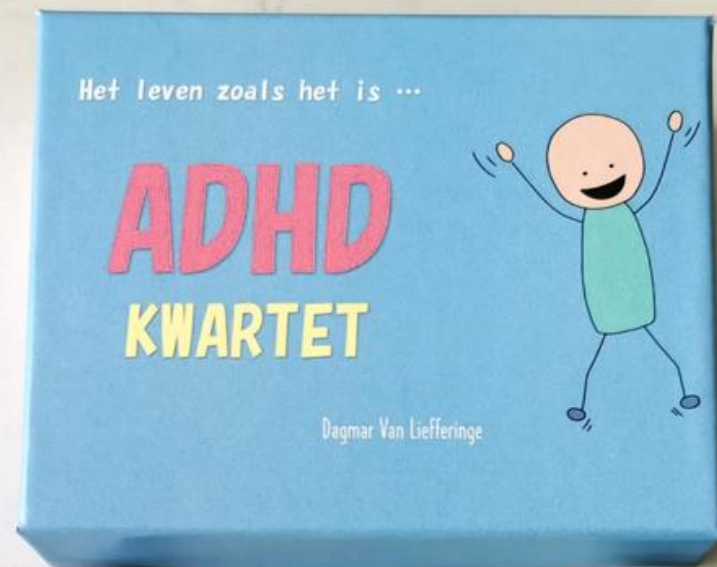
Als kinderen dat wensen, ondersteunen we hen bij het maken van een presentatie voor hun klasgroep, om uitleg te geven bij hun diagnose.

Kindergroepen

Via onze kindergroepen kunnen kinderen leren van elkaar.

Oudergroepen

Ook de ouders worden met elkaar in contact gebracht via oudergroepen, waarin ze ervaringen kunnen uitwisselen.

RAADPLEGING ASTS

ANGST-, DWANG- EN STEMMINGSPROBLEMEN
KINDEREN & JONGEREN 6-18J

Probleemsamenhang

Bij de start van het zorgtraject stellen we samen met het kind en de ouders een kaart op van de factoren die het ontstaan van de problemen mee in de hand gewerkt hebben, bekijken we de gevolgen in het dagelijks leven en stellen we het behandelplan voor.

Temporiseren

Het informeren van de kinderen of jongeren en hun ouders gebeurt steeds op maat, met veel aandacht voor de keuze om bepaalde informatie al dan niet te willen weten, de volgorde waarin en het moment waarop elkeen geïnformeerd wordt. Soms willen jongeren een thema aanhalen dat ze nog niet met de ouders willen bespreken. We geven hen die ruimte en bekijken wanneer en of het thema later ook met de ouders gedeeld kan worden.

Info-bundeltjes

We geven psycho-educatie over de mogelijke problemen en de behandeling ervan voor kinderen en hun ouders, en voorzien bundeltjes met informatie aangepast aan de leeftijd van het kind.

“Participatief werken sluit aan bij de visie rond onze aanpak en stroomlijnt de werking binnen ons team. Het zorgt voor een duidelijke communicatie en heldere verwachtingen.”

*Hilde, kinder- en
jeugdpsychiater*

Samen
angst overwinnen

Werkboek
samen sombere buien overwinnen

Dwang
bedwingen

Dit werkboek is van.....

Geadviseerde beslissingen

We informeren kinderen en hun ouders over de diverse thema's die zowel in individuele als groepsessies aan bod komen en laten de ruimte om mee te beslissen aan welke sessies ze zullen deelnemen. We noemen dit geadviseerd beslissen.

"Ik was verrast over hoe je in drie sessies toch voldoende tijd hebt om openheid en diepgang in de gesprekken te krijgen."

Ouder

"Participatie biedt rust aan de kinderen en hun ouders, omdat ze dan goed op voorhand weten wat er wel en niet gaat gebeuren."

Karen, psychologe

"Ik kon heel open gesprekken voeren zonder al te veel schaamte. Dit zorgde ervoor dat ik steeds alles kon zeggen wat ik wou."

Jongere

Ruimte om bij te sturen

Tijdens de behandeling kunnen kinderen en ouders aangeven of ze zich al dan niet goed voelen bij de gestarte therapievorm en wordt eventueel overgeschakeld naar een alternatieve vorm (bv van groepsessies naar een individueel traject). Ook binnen de exposure-therapie geven kinderen aan of ze de opdrachten al dan niet kunnen uitvoeren.

Evalueren

Aan het einde van elke begeleidingssessie vragen we de deelnemers of ze met de aangereikte tools aan de slag kunnen en of de therapie aansluit bij hun verwachtingen.

RAADPLEGING ECA/COP

AUTISME & ONTWIKKELINGSPSYCHIATRIE
KINDEREN & JONGEREN 0-18J

Voorspelbaarheid

Tijdens het kennismakingsgesprek nemen we de tijd om onze diagnostische trajecten uitgebreid toe te lichten en ze op die manier voorspelbaar te maken voor ouders en kinderen.

“In adviesgesprekken gaan we in dialoog met ouders en kinderen om te komen tot een gedeelde beeldvorming, waarin iedereen zich kan herkennen.”

Lise, psychologe

Samenstelling traject

Door goed te luisteren naar de bezorgdheden van ouders en de hulpverleningsgeschiedenis in kaart te brengen, kan er samen een diagnostisch traject uitgestippeld worden, waarin er een volledige beeldvorming gebeurt.

Adviesgesprek op maat

Voor we het adviesgesprek starten, vragen we de ouders en de jongeren zelf waar ze liefst de focus op willen zien. Willen ze vooral bespreken welke acties ze allemaal kunnen nemen, of willen ze eerst horen op welke manier we tot het advies gekomen zijn? Zo proberen we het gesprek op maat in te richten.

Mee afwegen

Ontwikkelingsverschillen spelen mee in de afweging die we maken tussen bescherming en actorschap. Zelf deelnemen aan een schooloverleg kan bij sommige jongeren veel stress induceren. We bespreken dan de voor- en nadelen met hen, waarna ze zelf mogen beslissen of ze deelnemen of niet.

Aan de slag

Soms stellen we voor aan kinderen of jongeren om bv een dagboek bij te houden, een brief te schrijven of een tekening te maken. We bevragen ook of ze graag iets rond hun diagnose willen brengen aan de klasgroep en wat ze daarvoor nodig zouden hebben.

Eigen brochure

We ontwikkelden zelf een brochure "Wat na de diagnose ASS?". De samenstelling van de brochure werd afgetoetst bij ouders van patiënten. Ook nu doen we er soms nog aanpassingen aan op basis van de feedback die ze ons geven.

"Het is gemakkelijker voor mij om te zeggen hoe vol mijn hoofd is, door te tekenen."

Kind

Eerlijk informeren

Van bij het startpunt proberen we de ouders zo goed mogelijk te informeren over wat ze wel en niet van ons kunnen verwachten. We leggen uit dat het voor ons een zoektocht zal worden, die tijd zal vragen en waarbij we hen nodig zullen hebben.

“Onze doelgroep wordt vaak vergeten. Deze kinderen en jongeren blijven vaak binnen en verborgen. Participatie is een eerste stap richting gezien en gehoord worden.”

Tina, orthopedagoge

“Praten met jullie over onze zoon voelt direct als thuiskomen. Ik moet niet in het verweer gaan of mij verantwoorden als ouder maar kan gewoon mijn verhaal doen.”

Ouder

Zelf doen met ondersteuning

Soms is het voor ouders en context niet onmiddellijk mogelijk om zaken zelf op te nemen. We begeleiden hen dan in het zetten van de eerste stappen, zodat ze terug meer in hun kracht komen te staan. Samen zoeken we naar ondersteuningsmogelijkheden op maat.

Evenwicht

Bij het betrekken van de context proberen we een evenwicht te vinden tussen het bieden van hulp en het belasten met informatie. Van ouders bij wie de draagkracht (tijdelijk) overschreden is, verwachten we niet meteen actie. We geven hen tijd om op adem te komen

“Soms hebben we een andere mening dan de ouders. We nemen dan de tijd om toch te trachten tot een gezamenlijk beeld te komen en ingang te vinden.”

Greet, psychologe

Evaluatie

De ouders en de context krijgen de kans hun feedback mee te geven tijdens een viermaandelijks overleg. Hierbij kunnen ze dan onder andere aangeven hoe afdoende ze onze hulp vinden en is er ruimte voor bijsturing.

Broers & zussen

We proberen ook steeds de broers en zussen te betrekken in het zorgtraject. Vaak merken we dat het voor hen de eerste keer is dat ze geïnformeerd en bevroegd worden door een hulpverlener.

“We voelen ons nu specialisten wat het omgaan met onze dochter aanbelangt. Het lukt ons echt goed, we lezen goed haar noden en interveniëren. Het doet goed te voelen dat we dat kunnen.”

Ouder

Samen voorbereiden

Bij niet-alledaagse gebeurtenissen zoals een tandartsbezoek bereiden we, samen met de context, kinderen zo goed mogelijk voor aan de hand van concreet materiaal & foto's. Zo kunnen ze zich een beeld vormen van wat er hen te wachten staat.

Eenvoudige beslissingen

Samen met de ouders trachten we in te schatten hoe we hun kind maximale inspraak kunnen geven zonder hem of haar te overvragen. Ook bij kinderen die het zelf niet kunnen verwoorden, proberen we een manier te vinden waarop ze hun stem kunnen laten horen, bv door het aantal opties bij beslissingen overzichtelijk te houden.

“Als je voelt dat je sámen op pad gaat, dan haal je daar veel werkvreugde uit.”

Ine, orthopedagoge

MEER WETEN?

- Wil je als (ouder van een) jongere meer weten over participatie en/of je stem meer laten horen? Hier →

- Ben je zorgverlener en wil je verder aan de slag rond participatie? Meer info vind je hier. →

MEER DOEN?

Als jongere

- Wil je graag meer inspraak hebben in je eigen traject? Bespreek dit dan zeker met je begeleider(s).
- Wil je na je traject graag iets doen met jouw ervaring?
 - Binnen het UPC (vb andere jongeren ondersteunen die hetzelfde doormaken, advies geven aan de afdeling/organisatie om de zorg die ze bieden te verbeteren,...)
 - Binnen het ruimere GGZ-netwerk (vb getuigenissen geven op scholen, deelnemen aan werkgroepen als vertegenwoordiger,...)

katrien.braekers@upckuleuven.be - 02/758.06.48

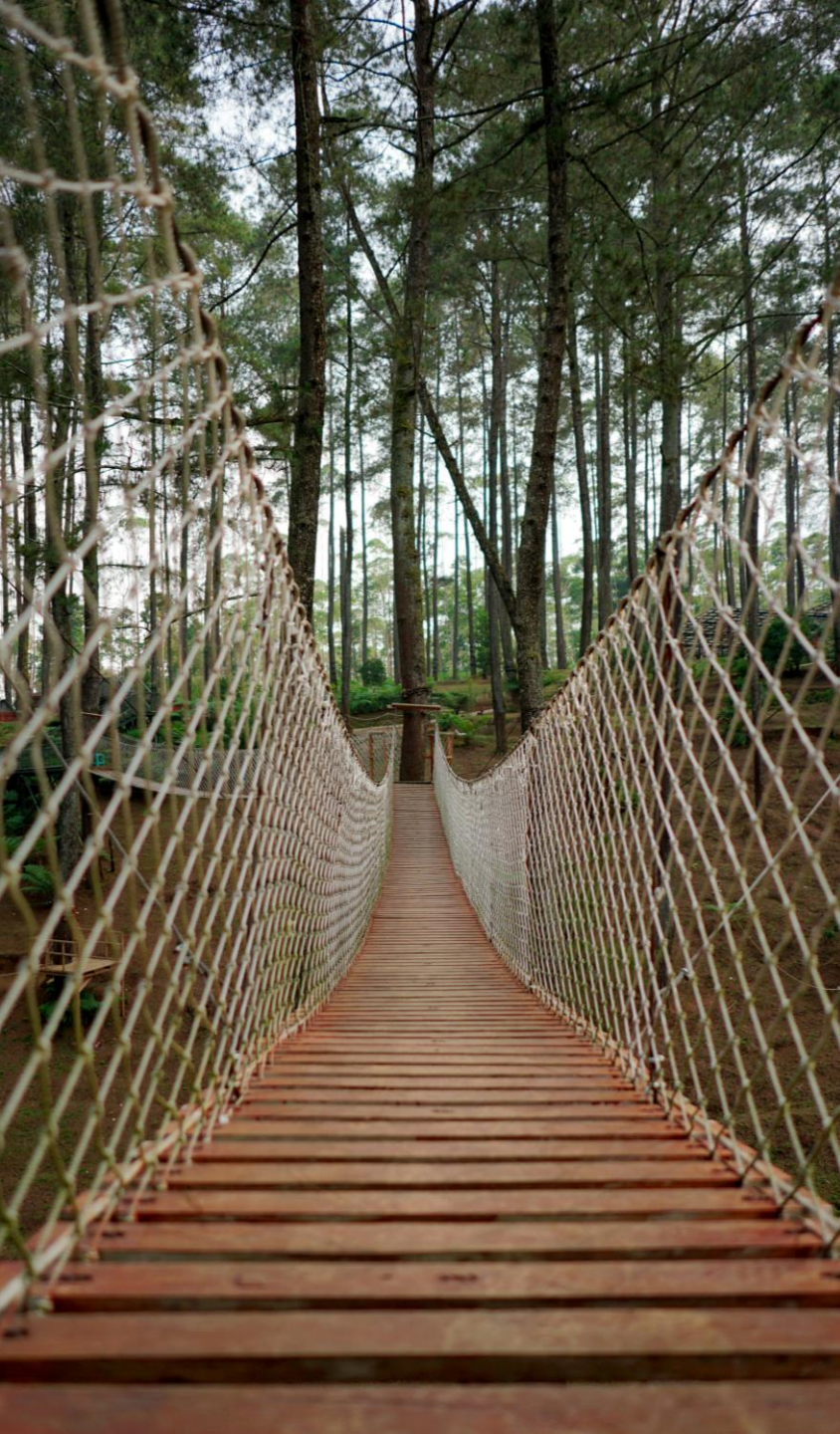

charlotte.nys@yuneco.be - 0474/93.01.34

<https://yuneco.be/crosslink-participatie/esperto-yuneco>

MEER DOEN?

Als ouder

- Wil je graag meer inspraak hebben in het traject van je kind? Bespreek dit dan zeker met een zorgverlener.
- Wil je na jullie traject graag iets doen met je ervaring?
 - Binnen het UPC (vb andere ouders ondersteunen die hetzelfde doormaken, advies geven aan de afdeling/organisatie om de zorg die ze bieden te verbeteren,...)

katrien.braekers@upckuleuven.be - 02/758.06.48

sonja.preudhomme@upckuleuven.be - 02/455.60.27

- Binnen het ruimere GGZ-netwerk (vb luisterend oor bieden aan ouders, deelnemen aan werkgroepen als vertegenwoordiger,...)

<https://activiteiten.similes.be/vrijwilliger-worden>

FOTO'S:

©UPC KU Leuven – p.3, 9-10, 13-17, 21, 25-29, 36-37, 40, 42 & 46

©Lies Willaert voor UPC KU Leuven – p.12, 22-24 & 31

©Anje Claeys voor UPC KU Leuven – p.19-20

©Unsplash – p.1-2: Hannah Busing • p.6: Chuttersnap • p.7: Salvatore Ventura • p.8: Hussein Abdullah • p.11: Phạm Trần Hoàn Thịnh • p.18: Dari Lli • p.30: Kenny Eliason • p.32: Austin Kehmeier • p.33: Waldemar • p.34: Zeynep Sümer • p.35: Vultar Bahr • p.38: Kelly Sikkema • p.39: Sebastian Herrmann • p.41: Matt Silveira • p.43: David Lezcano • p.44: Austin Chan • p.45: Fikri Rasyid

